

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrta leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v škofijsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopis!
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Avstrija zasede Bosno in Hercegovino.

Nekoliko dni, k večemu par tednov, še nas loči od trenutka, ko bodo naši vojaki razvili svoje zastave, z dvoglavatim cesarskim orlom okinčane. Prekoračili bodo turško mejo in marširali v Bosno in Hercegovino. Po stezah in potih, po katerih je nekdanj slavni princ Eugen hodil, bodo naše avstrijske čete udarile proti Serajevu in Mostaru. To je vendar enkrat nekaj veselega za našo Avstrijo po tolikih nezgodah in nesrečah! General Filipovič bo iz Slovenije, Hrvaške in Dalmacije prodiral v Bosno, general Joanovič pa iz Dalmacije v Hercegovino. Za vojaki bodo potem ubogi bosenski in hercegovinski begunci šli nazaj v svojo domovino, iz katere jih je zverinska krutost divjih Turkov in roparskih baši-bozukov iztirala. Dve leti že uživajo sedaj našo gostoljubje, ter so dobivali mnogo podpore, zlasti pa od bratov Hrvatov in Slovencev; tudi avstrijska država jih je znatno podpirala in potrošila okoli 7 milijonov. Sedaj bodo reve zamogle zopet nazaj, kder je stala njihovih očetov hiša. Pod obrambo avstrijskih bajonetov bodo si na pogoriščih morali začeti hitro staviti hiše in hleve, da še pred zimo pridejo pod lastno streho. V tem obziru je bilo želeti, da bi se jim vrnitev v domovino bila prej storila mogoča, hitro v spomladi, da bi še kaj jarine zamogli posejati. No, to je sedaj zamujeno. Vendar je dobrotla vsakako neprecenljiva in za njihovo bodočnost neizmerno važno to, da je kongres v Berlinu dne 28. junija Avstriji naročil, z vojsko marširati v Bosno in Hercegovino, ti dve deželi od Turčije odcepiti, da se ondi uvede zopet mir in red, ker ga turški sultan sam uvesti ne more.

Velevažen je torej bil petek 28. jun. 1878 za nadaljnjo osodo Jugoslovanov, za trojedino kraljestvo hrvaško-slovensko-dalmatinsko, deloma tudi za nas Slovence, za vse avstrijske Slovane, za celo Avstrijo. Deželi bote namreč ostale pri Avstriji, svitli cesar dobijo 2 novi kroni, avstrijski Slovani pomnoženo število, Avstrija krepko zaslombo na jugu. O tej velevažni reči se bo še itak

mного razgovarjalo. Dnes hočemo svojim čestitim bralcem le kratko še razložiti, kako se je na kongresu godilo.

Ko je v petek 28. jun. prišlo bosensko in hercegovinsko prašanje na dnevni red in v razgovor, vstal je prvi naš minister grof Andrassy. On je najprvle povdarjal potrebo, da se 150.000 beguncev, ki so pred Turkom zbežali v Avstrijo, varno spravi na svoj dom. Toda turška vlada, turški sultan nima več toliko veljave in moči, da bi zamogel biti beguncem porok za varnost življenja in imetja, če se ti vrnejo domov. Jaz, rekel je grof Andrassy, v imenu Avstrije sicer ne tirjam, da bi se ti dve deželi morale naravnost Avstriji pridjati, vendar kar zahtevam, kar na vsak način tirjati moram, to je, naj stori nekdo tukaj praktičen nasvet, da bo Avstriji, ki je 7 milijonov za begunce potrošila pomagano, pa tudi nesrečnim beguncem varna pot v njigovo domovino odprta. Tako je govoril grof Andrassy. Za njim se je oglasil angleški minister Salisbury ter je nasvetoval: shod evropskih ministrov ali kongres sklene, naj se Bosna in Hercegovina posrednje (indirektno) pridružite Avstriji, naj ta prevzame vladovanje in upravo na nedoločen čas. Temu nasvetu je prvi pritrtil francoski minister Waddington rekoč: Bosna in Hercegovina je Turčiji le odprta rana, najboljša bo, če jo Avstrija zaceli. Italijanski minister Corti se je nekoliko upiral, a naposled utihnil, ko je videl, da bi osamljen ostal. Ruski minister knez Gorčakov se je pa celó kratko odrezal rekoč: Avstrija naj maršira v Bosno in Hercegovino! Ko so turški poslanci to slišali, začeli so se močno kregati in so rekli, da sultan ne bo privolil v to, da bi Avstrija zasedla Bosno in Hercegovino. Toda angleški minister Beakonsfield jih je z britkimi besedami zavrnil. Rekel je: Turki niste mogli reda in miru ohraniti pred rusko vojsko, kaj pa hočete sedaj storiti, zlomljeni in potrți? Napoleon je še Bismark hud postal in se Turkom srdito ogrozil. Na to so evropski ministri enoglasno Avstriji naročili, marširati v Bosno in Hercegovino.

Turki so sprva nameravali z vojsko odgovoriti, so si pa premislili in ministrom naznanili, da turški sultan ne odobrava kongresovega sklepa, da se pa Avstriji ne bo z vojsko v bran postavljaj.

Sedaj ima Avstrija odprto pot v Bosno in Hercegovino. Zastonj so se temu do sedaj Magjari upirali, zastonj so jamrali nemški ustavaki. Spolnujejo se želje avstrijskih Slovanov in vseh pravih avstrijskih domoljubov: Avstrija zasede kmalu sosedno nam Bosno in Hercegovino!

Cerkvene zadeve.

Milostljivi naš knez in škof so 28. junija v stolni cerkvi obhajali zadušbine za ranjnim cesarjem Ferdinandom I. blagodušnim dobrotnikom mnogih cerkv v škofiji, ter brali za njega slovesno črno sv. mešo.

Nove orgle dobila je farna in dekanijska cerkev sv. Ilja pri Velenju; mojstersko so izdelane od g. Nareksa v Arji vasi blizu Celja za 1200 fl. Na praznik sv. apostolov Petra in Paula bile so blagoslovljene in službi božji posvečene. Glas inajo lep in močan. Ljudje so jako zadovoljni in zmorejo umetnika vsem, ki ga utegnejo upotrebiti, z dobro vestjo priporočiti. Tako nam piše g. Voh župan.

Razstava cerkvenih paramentov, katero vsako leto napravlja bratovščina presv. Rešnjega telesa v uršulinskem samostanu, se je 29. junija odprla in bo trajala skoz ta teden. Prav vredno je videti bogato zbirko lepih in okusno izdelanih cerkvenih oblačil. Bratovščina šteje blizu 60.000 udov. Kmalu bodo do malega vse cerkve ljubljanske škofije z čedno in primerno opravo preskrbljene, večjidel z pomočjo te bratovščine.

Cerkveni Glasbenik v Ljubljani je izišel v 3. številki, ki je zopet prav zanimiva in poučna. Priloga ima 1. Responsoria ad missam in tono solemni, 2. Veni sancte Spiritus, 3. Pesem Device Marije, 4. Pred sv. obhajilom.

Društvo sv. Cecilije za krško škofijo na Koroškem obhaja svoj prvi občni zbor v sredo 10. jul. in v četrtek 11. jul. v Celovcu. V sredo zvečer ob 7. uri so lavretanske litanije v cerkvi čč. oo. benediktinov, ob 8. uri zabavni shod v dvorani g. Sandwirtha. V četrtek ob 1/2 8. sv. meša z blagoslovom v stolni cerkvi, ob 10. uri slovesna sv. meša in ob 11. uri zbor v sirotišču. Popoldne ob 3. uri zbor. Ob 4. uri obiskovanje sv. Rešnjega telesa. Pri cerkvenih opravilih se bodo pele skladbe najizvrstnejših cerkvenih skladateljev!

Judi v Kališu na Pruskem so motili procesijo na Telovo. Predrzneži so celó eden postavljenih altarjev podrli. To pa je bilo katoliškim Poljakom preveč. Nastala je strašna rabuka. Ob enem se je razneslo v bližnje vasnice, da so baje judje kamenje lučali v sv. Rešnje telo. Kar naenkrat se vzdigne razkačeno ljudstvo, se oroža z

sekirami, kosami, puškami in hiti v Kališ naravnost nad jude. Vsakega juda so natepli, katerega so dobili, judovsko shodnico in več hramov do tal razdjali. Sedaj prilomasti prusko vojaštvo in stori konec tej rabuki, okoli 200 katoličanov so zaprli, med njimi več duhovnikov, kakor da bi ti bili zakrivil, kar je judovska ošabnost in predrzni napad na katoliško bogočastje pouzročil.

Paganstvo na Kitajskem je res obžalovanja vredno, ako pomislimo, kako so Kitajci sicer razumni in prebrisani. Mongoli, bratje po krvi našim Magjarom in Turkom, so Kitajce podvrgli in seboj uvedli nesrečno navado gozde posekovati in pašnike delati za konje in ovce. Vsled tega je po višavah strašna suša, nižave pa plohe in nalivi pokončavajo. Tretje leto že trpi vedno rastoča lakota, ljudje umirajo gladu na trope. Kitajski cesar je sedaj začel misliti, da so bogovi morebiti od njega razžaljeni. Da bi torej nesrečo od dežele odvrnil, dal je svoje ime v drugo spremeniti, češ: sedaj bodo bogovi mislili, da imajo Kitajci drugega, menj pregrešnega, cesarja. Nedavno so nebo gosti oblaki pokrili. Ljudstvo je mislilo, da se željeni dež približuje. Ali namesto deža se vsiplje neizmerno veliko peska, ki ga je bil veter iz pustinj vzdignil. Na to ugrabi ljudi tolika jeza, da se takoj zakadijo v tempel boga vetrov. Brž ga vklenejo v železje in palnejo v temno luknjo! Ubogi pagani, kedaj jih bo razsvetila luč prave vere! Kitajsko šteje okoli 300 milijonov paganov! Žetev je velika, delavcev malo! Prosimo, da Bog pošlje delavcev v ta zapuščeni vinograd Gospodov!

Gospodarske stvari.

Kužni črm ali vranični prisad (Milzbrand).

Zopet slišimo, da ova huda kužna bolezen pri naših živalih, posebno med svinjami, razsaja in kmetovalcem veliko škodo dela in žalosti. Torej hočemo zopet o tej bolezni potrebno razložiti, čeravno se je o njej večkrat že v „Slov. Gosp.“ razpravljalo. Upamo mnogim ustreči. Kužni črm se sme najhujšim in najnaglejšim živinskim boleznim prištevati. On napada vsako žival, tudi človeka. Pokaže se pa ta bolezen pod mnogovrstnimi podobami. Vendar so vsi zvedenci v tem enih misli, da prihaja iz popolnem spridene krvi, ki postane včasih črna kot oglje, in gosta kot kolomazilo, in strupena kot najhujši strup. Bolezen se prikaže včasih v možganih, v gobcu, vratu, pljučah, vranici, jetrih, črevih, scavilih, spolovilih, na zunanji koži, parkljih itd. Sploh tam, kder se spridena kri v en del zaleti in zastane. Največkrat se to zgodi na vranici, in odtod tudi ime: vranični prisad, nemški: Milzbrand. Vendar bi krivo bilo misliti, da je vslelej vranica bolena. Zato je boljše, da bolezen po začrneli krvi imenujemo: črm.

Znamenja in posebnosti pa, ki so le črnu lastne, in po katerih se ta bolezen spoznati more, so te-le: 1. Ta bolezen napada vsako sorto živali, tudi ptice, ribe in človeka. 2. Med temi se loti najrajše in najbolj pogosto najmočnejših in najbolj rejenih živali med pitano živino. 3. Živino grozno naglo umori. Napade jo včasih kakor bi trenil, da živina še poprej zdrava dela, se pase ali v blevu svojo krmo je pa nagloma skupej padne, se začne tresti in kakor da bi jo božjast zvila, pogine. In če bolezen tudi počasno pride, le 2, 3 k večemu 5 dni trpi. Če se torej sliši, da kde živino, zlasti svinje, naglo umori, smemo pred vsem na kužni črm misliti. 4. Poleti se veliko večkrat prikaže, kakor v drugih letnih časih. 5. Če po hudi vročini deževati začne, kuga večjidel naglo mine. 6. Skoro vselej se prikaže po životu več ali manje otekljin, ki so napolnjene z črno gosto krvjo ali z rumeno sokrveo. 7. Mast in loj postane rumena ali žolta kakor žveplo. 8. Kri je črna in gosta. 9. Mrtva trupla hitro gnijijo. Če ta bolezen počasno pritiska, tedaj opazujemo, da se žival stresa, posebno na zadnjem delu trupla, je topa, se trudno giblje, zadnji del omahuje, žila naglo bije, srce se od začetka večjidel ne čuti, potem pa močno tolče, sapa je bolj hitra, gobec suh in vroč, večkrat dobi črnkastih liš, jed ne diši, blato gre sprva malokedaj od nje in je trdo, suho poznej driskasto, scavnica je kalna, rujava in gre redko od živine. Po glavi se napravijo otoki, ravno tako tudi na vratu, prsih, trebuhu in nogah. Vzroki črma so velika vročina, pomanjkanje čiste mrzle pijače, potem če živina ali žejo trpi ali pa če gorke sparjene mlake ali gnojnice dobi. Včasih škodi tudi preobilna in premočno redivna krma, ker preveč kri zgosti; še večkrat pa to bolezen povzroči slaba, spridena, sparjena in zatuhla klaja, katera kri spridi, potem predolgo ali pretežavno delo. Pri svinjah je te bolezni gotovo tudi kriva slaba poletna hrana, pripravljena iz razne skuhane ali poparjene ali celo vele zelenjave, ki utegne pogosto tudi strupenih zelišč primešanih imeti. Taka hrana mora kri spriditi, in če še dodamo soparne, nezdrave svinjake sred smradljivih gnojšč, potem se ni čuditi, ako nam za črmom zbolijo, posebno tam, kder se ne skrbi ne za hladivno pijačo ne za dobrodejno senco in kopel.

(O pomočkih prihodnjič.)

Presilna moča na zemljiščih koliko škoduje in kako odpomoči.

M. II. Preiskave in poizvedbe vzrokov in stopinje zemljišne zamoče pa potrebujejo raznih znanosti in skušenj, katerih nima pa tudi imeti ne more vsak kmetovavec in posestnik, za nje so potrebni zvedenci in strokovnjaki, za ktere bi morale kmetijske družbe in njihove podružnice ali pa deželne oblastnije, katerim je obdelava dežele v prvi vrsti na skrbi, poskrbeti, da kmetovavcu z nasveti in načrti pri izpeljavi sušivnih naprav na

polju in travnikih za ne predrag denar na pomoč priti morejo. Načinov pa, kako je treba zamočena zemljišča posušiti, je več in so raznoteri. Naj poglavitnejši so: a) Navažanje prsti na zamočeno zemljišče, da se tako njegova površina vzdigne in nevarnosti zaplavljenja odtegne. b) Odrezanje pritoka, po katerem se voda, ki zaplavo vzročuje, zajezi, njeni tok uravna, voda, ki iz zemlje izvira, ulovi in odvaja, pod zemljo tekoči vodi pa tudi na primeren način zabrani stopiti na zemljišče, ki se ima varovati zaplavljenja. c) Odvoditev vode, k se na razne načine zgoditi more. d) Po napravi posebnega odtoka v nižavo, e) po odprtih jarkih ali grabah, f) po pokritih odtokih tako imenovanih drenažnih jarkih.

Prvi način namreč navažanje prsti na zamočeno zemljišče se da le v posebnih razmerah in le na majhnih prostorih izpeljati; največkrat se bode dal novi pritok odrezati, ali voda odvoditi, včasih pa oboje skup. Odvodnjenje v večji meri pa je še le bolj občno in navadno postalo, ko so začeli za odpeljavo vode pokrite jarke narejati in ko so se začeli v ta namen cevi iz ila žganih posluževati. Haski, ktere imajo pokriti odvodivni jarki pred odprtimi so: manjše pomikanje prsti, hitrejša naprava, odpad stroškov za napravo starih grab, odpad ovir pri obdelovanju zemlje in slednjič odpad zgube rodovitne zemlje. Odprte grabe se navadno napravljajo le tam, kjer je treba prav veliko vode odpeljati, včasih tudi kot nabiravni jarki za večjo drenažno mrežo ali pa slednjič tam, kjer je spad zemljišča prav majhen. Vodotoke pokritih jarkov so v prejšnjih časih napravljali iz prodeca, plošnatoga kamenja, hrošja, strešnih in slemenskih opek. Dan današnji pa se take trarine le bolj izjemkoma poslužujejo n. pr. na visokih planinah, kjer ni treba, da bi na tak način napravljene vodotoki tolike trpežnosti biti morali. Nasproti pa se iz ila žgane cevi sploh rabijo, ker se dajo lahko napraviti in ker so vodotoki iz njih narejeni tudi dolge trpežnosti. Seveda treba je celo napravo prav skrbno izpeljati. Jarki se le tako široko izrežejo, kakor je potrebno, da se cevi v nje položijo. Cevi merijo v premerniku po 2'6—15'8 cm. ali 1—6 palcev. To se ravna po množini vode, ktera se ima po njih odpeljati. Cevi se morajo pa z veliko natančnostjo polagati, ker se jarki, brž ko so cevi položene, zopet zasujejo. Sploh se mora pri polaganju cevi z veliko skrbljivostjo in natančnostjo postopati, ker od bolj ali manj natančno položenih cevi tudi ves vspeh cele drenažne naprave odvisi. Cevi se morajo tako tesno ko mogoče jedna v drugo vtekniti, da so stične špranje kolikor mogoče majhne in le vodo ne pa prsti, peska in rastlinskega koreničja skozi ne puščajo. Cevi se po njihovem namenu imenujejo, glavne cevi, sesavne cevi in nabiravne cevi. Glavne cevi imajo namen, da podzemeljskemu pritoku vode od više ležečih zemljiščih branijo; zato se po gornji meji zemljišča, ki se ima zamoče braniti, polagajo

in spad celega zemljišča prerezajo. Sesavne cevi pa služijo v to, da iz zemljišča, ki se ima posušiti, vodo odpeljavajo in se polagajo v smeru, po katerem zemljišče najbolj visi. Nabiravne cevi pa, v ktere se sesavne in tudi glavne cevi stekajo, zberó sprejeto vodo in jo odpeljejo slednjič popolnoma iz zemljišča. Polagajo se na nižjih mestih zemljišča in se ali v druge nabiravne cevi stekajo ali neposredno v odprte grabe, potoke, kanale itd. (Konec prihodnjic.)

M. Cestni prah kako se da porabiti? O suhem vremenu bi si moral vsak kmetovalec nekoliko te izvrstne gnojne tvarine pripraviti, ker se pri malih potroških in z majhnim trudom ta z veliko koristjo za pomnoženje in poboljšanje gnoja porabiti da. V kurje hleve potrošen daje gnoj, ki je po vrednosti guanu ali tičjemu gnoju skoraj jednak, vrh tega pa še ne smrdi tako neprijetno, kakor guano. Za nastelj v stranišča potresan, jim jemlje zoperne smradove in veže zdravju škodljive pline, poleg tega pa še daje izvrsten guano, ki ni nič slabejši od pravega gnana in drugih dragih gnojil. Da se iz kurjega in golobjega gnoja guano naredi, treba le sledečega postopanja: Vzame se star sod, kteremu se jeden pod izbije, v njega se nasuje 3—5 centim. debelo cestnega praha, na to ravno tako debelo kurjega ali golobjega gnoja, potem zopet praha itd. Če je cestni prah ilovnat, mora njegova plast tako debela biti, kakor gnojna, če pa je bolj peščen, tako se sme dvakrat tako debelo nasuti. Kolikor tanjši da so posamezne plasti praha in gnoja, toliko več je iz njih narejen guano vreden. Ako se kurji hlevi pravilno, kakor snažnost in zdravje perutnine zahteva, podrzajo in posnažijo, tako se na imenovani način v jednom letu precej veliko izvrstnega gnojila brez vseh stroškov in truda napraviti da. Ako se potem vse to, kar se je med letom nabralo, na škednju v prah stolče, tako se tak prah more kakor drugo umetno gnojivo na vrtu in polju porabiti. Po takem gnoju posebno lepo raste vse korenstvo, pa tudi cvetlice, zelenjava, žito in trava. Slabe setvine spomladi z tem prahom potrošene, si močno opomorejo, posebno, če se je pred dežjem potrošalo.

Gotovo se je čuditi in ne kaže preveč razuma, da marsikteri kmetovavec veliko denarja na umetna gnojiva izdaja, z kterimi je še dostikrat debelo ogoljufan, ker so jim dostikrat brezvredne tvarine, kokor pesek, težak, premogov pepel itd. primešane, med tem ko imajo, rekel bi, pred nosom, v ktereга jih še včasih prav močno ščipajo, naj boljša gnojiva, kterih pa ne vidijo in v nemar puščajo. To velja posebno o človeških izločkih, ki po veliki množini gnjileca, fosforove kisline itd. ki jo v sebi imajo, najmočnejše hranivo za rastline imajo. Ako se cestni prah, gips ali suha prst na nje potroša, izgubijo ves zopern in nezdrav duh in postanejo naj močnejši gnoj, ki si ga le misliti zamoremo.

Cestni prah pa daje tudi sam za se dober pomoček za zboljšanje tope, ilovate zemlje, kakor

sploh mokrih travnikov. Ker ima večidel dobri del apna in živalskih izločkov v sebi, je tedaj tudi dober gnoj. Da je cestni prah dober pomoček proti prstnim bolham na zelenjavi in repišču, je znana reč.

Tržne novosti. Ministerstvo poljedelstva je razposlalo poročilo o stanju letine meseca junija. Z veseljem povzamemo iz njega, da je letina po skoro vseh deželah Avstrije izredno vesela in blagoslovljena. Zimnine in jarine, osipavni in okopavni sadeži, sadovje, hmel, vinogradi, travniki, sploh, z malimi izjemami, vsi kmetovavski pridelki obetajo obilo sadu. Bodi Bogu vsa hvala za to. Po drugod ni tako. Na Nemškem in Francoskem na primer so hudi nalivi in večer dež tako, da so upanje posebno na dobro vinsko letino že popustili. Tržna cena pri zrnju je meseca junija precej padla, vendar zadnji čas na Dunaju in v Budimpeštu zopet nekoliko poskočila, to pa zaradi novice, ki pravi, da je pšenica na Ogerskem močno snetljiva; vendar je kupčija z zrnjem sploh malo živahna. Morebiti se kaj spremeni, ko dojde novo zrnje na trg. Repica je pri ceni pridobila. Po lanjskem hmelu poprašujejo. Meso je v Mariboru precej drago: govedina 53 kr. teletina 52 kr. svinjetina pa 60 kr. Kolja za vinograde se je veliko prodalo, 1000 kolov po 8—10 fl. Seno velja 2.90 fl. novi cent. Po starem vinu poprašujejo, lanjskega pa skoro nihče ne more prodati in ljudje so si že zaradi posode v skrbèh. No, le potrpiamo! Kaže se res veliko po vinogradih, toda do branja je še dobre 3 mesece!

Bečelarsko društvo štajersko razposlalo je nemško tiskano poročilo o svojem delovanju. Iz njega poizvemo, da vse društvo šteje 584 udov, 6 podružnic (v Radgoni z 137 udi, v Celju z 122 v Aniški dolini z 74, v Gleisdorfu z 44, v Mariboru z 58 in v Lipnici z 16 udi); lani je dobilo od udov 316 fl., državne podpore 200 fl., vseh dohodkov 738 fl. Občni zbor bil je v Gradcu obhajal 27. dec. 1877. Bronasto svetinjo je dobil g. Andrej Melota, oskrbnik grajščine Gallenhofen pri Slov. Gradcu, pohvalno pismo g. Mat. Kresnik v Celju in g. Al. Forster v Mariboru. Letos je društvo nameravalo 3 podučne shode napraviti, česar pa storilo ne bo, ker — denarjev ni. Društveniki mudno vplačujejo in so za lani z 144 fl. na dolgu! Poročilo je pridjanih več koristnih sestavkov o čebelorejstvu!

Podpore za napravo srenjskih drevesnic dobijo srenjski predstojniki, če se do 31. jul. z prošnjo obrnejo do kmetijske družbe odbora v Gradcu.

Sejmovi. 7. julija Oplotnica; 8. julija Pišce, sv. Andraž v Lipniškem okraju, sv. Juri na Pesnici, Pristova; 12. julija Šoštanj, Rogatec, Planina; 13. julija sv. Duh pri Ločah.

Dopisi.

Iz Konjic. (Letino) pri nas že nekaj zato hvaliti smemo, ker nas do sedaj še nobena večja nesreča zadela ni tako, kakor druga leta. Kositev na travnikih nam je deževno vreme nekaj časa motilo; 18. junija bilo je precej hladno. Ali potem se je zjasnilo in sedaj prihaja čedalje bolj vroče, kar bo našim vinogradom posebno ugajalo; vinska trta je obložena z kabrnki, kakor že dolgo ne pomnimo. Zimski ječmen je že požet, zrnja ima obilo in lepega. Rž je mnogo poležena bila, vendar se ni preveč skvarila, klasi so veliko bolj težki, kakor lani, tudi pšenica je lepa. Mnogo temu je pripomagal vrlo čistenje semena, kate-rega se naši kmetovje čedalje bolj skrbno popri-jemljejo. Sadu ne bo toliko, kakor smo se sprva nadjali, lep pa bo in okusen. Orehom je veliko sadeža odpalo, vendar stojijo še dovolj polni. Bečele so se obilo rojile in nanašajo veliko medu. Med živino na pašah so se prikazale razne bo-lezni, med temi tudi krvavo heanje, tu pa tam že jako nevarno. Na Pohorju pa vranični prisad (črn, rumeni sajevec, Milzbrand) hudo nadleguje svinje, marsikateremu kmetu so vse poginole.

Iz Koroškega. (Razne novosti.) Dve želez-nici novi dobi l. 1879. naša gorata Koroška, prvo od Terbiža do italijanske meje pri Pontabli, drugo od Wolfsberga do Spod. Draurburga. Prva bo 25 kilometrov dolga; imela bo 5 železniških stacij: namreč v Terbižu, Žabnici, Ugovici, Lužnici in v Pontabli, 2 postaji, v G. Terbižu in Marlborgetu. Mostov je mnogo potrebnih, namreč 150. Pri drugi so se pa 17. junija pogajali in razgovarjali, ali bi ne kazalo železniški most pri Spod. Draurburgu tako raztegniti, da bi se zamoglo tudi peš pre-hajati in z navadnimi vozi prevažati. Sklenolo se je to dovoliti in tudi dognati, če se porazumijo o doplačevanju tisti, katere reč najbolj zadeva! V Bleibergu nad Belakom že od nekdanj kopljejo svinec in je ondi mnogo rovov ali podzemeljskih kanalov. Enemu pravijo: rov cesarja Leopolda in je letos postal dolg 4846 metrov. — V Krastovicah blizu Celovca so našli jastrebovo gnezdo z mladiči, za katere sta stara pripravila 2 zajca, 2 jerebici, 2 kokoši in 4 vrane. Celo roparsko rodbino so pokončali. — Jako obiskovan bil je zadnji sejm v št. Vidu. Prignali so 200 volov, 300 krav in 600 konjev in še posebič 100 klavnih volov, ki so bili vsi prodani po 30—40 fl. cent. — Koroška škofija ima posebno društvo sv. Cecilije za podvzdigo cerkvenega petja in glasbe. V sredo in četrtek 10. in 11. jul. obhaja svoj prvi občni zbor v Celovcu. Želimo mu pristrčno najboljši uspeh!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar so potrdili postave o novi nagodbi z Ogersko; nagodba velja

do 1. julija 1888. Močno osupnilo je nemške li-beralce to, da so svitli cesar samo ogerski zbor z slovesnim prestolnim govorom sklenili, tukajšnji pa na nedoločeni čas odložili v pismu do ministra, v katerem le državnim poslancem izrekajo svojo cesarsko zahvalo, o ministrih pa ni besedice po-vedane. Pravijo, da baron Lasser, duša ministerstva, vendarle ministrovanje odloži. — Vodja Čehov, slavni dr. Rieger hoče sklicati velikansk zbor českih narodnjakov, da se ž njimi posvetuje o nadalješnji politiki. V Pragi so pri volitvi novega rektorja za tamošnje vseučilišče zmagali Čehove; Čeh dr. Streng je zmagal z 9 proti 7 glasov, koje je dobil stari ustavovrec in liberalec Hasner. — Dunajski večletni župan dr. Felder je častno službo odložil. Bivši štajerski poslanec Plankensteiner je umrl; čudni mož je nekokrat imel dobiti zlati kri-žec za zasluge, pa ga ni hotel sprejeti. Na Kranj-skem se je začelo rogoviliti za ponemčevanje slo-venskih šol; nemčurska društva, mesta in trgi ku-jejo prošnje zoper dosedanjo šolsko postavo kranj-sko, ki je Slovincem vsaj v poglavitnih narodnih zadevah pravična! Gimnazija v Kranju se bo raz-pustila po malem tako, da se že prihodnje jesen ne bodo več sprejemali dijaki v 1. razred. — Slo-venci v Trstu snujejo društvo narodno za celo Primorsko. — Okrajni glavar Schönwetter, čigar avstrijsko domoljubje (?) nam je poslanec g. Pfeifer vrlo dobro narisal, mora iti v penzijo. Deželni predsednik kranjski g. Kalina se je te dni mudil v Krškem. — Meseca septembra bomo imeli tiste volitve za deželne zore, katere so bile letos meseca februarja in marca razpisane, a na-gloma ustavljene. V Poli so srečno v morje spustili novo vojno ladijo. — Ogerski minister Perzeel je odstopil. Minister Tisza pa se je Slovanom pogro-zil, da Ogerska ne more trpeti, da bi si Slovani na Turškem podali roke in tako Magjarom kolena objeli. Poslanec Daniel je tirjal novo železnico od Kikinde do Pančeve, minister Tisza pa ga je po-čudil, da mora Budimpešta biti srce vsej izhodnej kupčiji in da se bo v ta namen potegnila želez-niška črta iz Budimpešta nad Belgrad v Carigrad. To si naj Hrvatje, potem nemškutarji štajerski, kranjski in koroški dobro za ušesa zapišejo. Kup-čija v izhodnje strani bo morala plesati, kakor bodo Magjari piskali, če kaj zmes ne pride. Dunaj-ska „Presse“ poroča, da je še premalo vojakov sklicanih, da bodo torej še 3 divizije pozvane, namreč 2. na Dunaju, 6. v Gradcu in 28. v Ljub-ljani.

Vnanje države. Grdo so se zopet sosedi Ita-lijani proti nam obnašali. Nekaj lahonov se je hotlo iz Trsta v Benetke odpeljati, kar jim je pa naša policija zabranila, vendar nekoliko se jih je le zmuznilo čez morje. Ti so potem v Benetkah po-uzročili strahovit šunder. Sodruga več tisoč ljudi pridivja pred palačo avstrijskega konzula (po-ročnika), mu napravi strašno mačkinjo muziko, šipe vbije, cesarski orel iz stene iztrga, zlomi in v bližnji

kanal vrže. Italijanska vlada se pa dela, kakor da bi jej to ne bilo prav in se izgovarja pri našem cesarju ter pravi, da bo razsajavce dala poiskati in kaznovati. Prazne besede! — Francozi so 30. jun. res obhajali v Parizu narodno svečanost, okoli 2 milijona ljudi bilo je navzočih; ob enem so ministri izpustili in pomilostili 1250 tistih razbojnikov, ki so l. 1871. Pariz užgali, nadškofa ubili in sploh strahovito ljudi umarjali. Tako pomilostenje je greh nasproti večini poštenih in mirnih državljanov! — Na Nemškem se tudi katoličani pripravljajo na trdno volilno borbo. V Berlinu ne sme nihče, ki nima potne izkaznice (posa). Železniški tunel v Švelmu se je zrušil in zasul 27 ljudi. Policija in sodnija pa marljivo zapirajo vsakega, ki količkaj sumljivega zine zoper cesarja. — Ruski listi se močno srdijo na evropske ministre v Berlinu, ker uspehe ruskih krvavih zmag pristrigajo, kder le morejo. — Marokanski cesar v Afriki je naglo umrl.

Turške homatije. Kongres v Berlinu je začel Turčijo razkosovati. Dvojne Bulgarije meja je že določena; južni del pa se ne bo imenoval Bolgarija, ampak: Izhodnja Rumelija. Nič ne dene, Turk zgubi vendarle grozen kos zemlje. Rumunija postane neodvisna, prepusti Besarabijo Rusom, pridobi pa Dobrudžo do Mangalije. Srbija postane tudi neodvisna in povečana država. Črnagora dobi Antibar in precej zemlje, Bosno in Hercegovino zasede Avstrija; sedaj se razgovarja, kaj bo z Albanijo, Tesalijo, Epirom, Macedonijo in Kandijo, kder zopet strašno kri teče. Kandijotje so se vzdignili proti Turkom. Umarjanje je grozno. Dalje še ni rešeno, kaj in kako bo v Armeniji in zastran vojne odškodnine, katero ima Turk plačati Rusom. Zbrani ministri hočejo do 10. julija kongres sklenoti. Praša se zdaj, ali bo tudi Turk vsemu privolil, kar bo kongres sklenil? Nekateri pravijo, da se bodo Turki avstrijske vojski na vsak način uprli v Bosni in Hercegovini, kder imajo 50.000 mož; proti Grkom v Kandiji in Tesaliji se pa že vojskujejo. Naposled še dobimo tudi mi boj z Turkom?! Italijani pa baje le čakajo, da maršira avstrijska vojska v Bosno; kajti v istem hipu hočejo italijanski prostovoljci udariti v Albanijo. Turškim homatijam še ne bo kmalu konca!

Za poduk in kratek čas.

Bosna.

II. Kraško skalovje in gorovje vleče se v navštritnih dolgih panogah iz Kranjskega v Hrvaško primorje, Dalmacijo, Bosno, Hercegovino, Črnogoro tje doli do Albanskih planin. Gorovje se vzdiga in pada, kakor valovi, in se proti zapadu strmo spušča v Adrijansko morje. Grebeni so večjidel goli, med njimi je pa dosti podolgastrih travnatih planot.

Apnenčasto skalovje je prevrtano na vse strani z votlinami in jamami. V njih izginjajo vode, potoki in tudi reke ter v podzemeljskih kanalih dalje tečejo v kako večjo reko ali pa v morje. V teh krajinah je poleti jako vroče, malo deža, pomanjkanje studenčne vode, po zimi pa malo snega pri pogostih, strahovitih burjah. Celô drugače je proti izhodu; tukaj se gorovje v raznih panogih čedalje bolj pogrezava in ponižava tje doli proti Savi in Donavu. Nahajajo se zaporedom prijazne gore in bregovi z gozdom obrašeni, ki pošiljajo mnogo potokov in rečič v ravnine. Snega tukaj obilo zapade, tudi dež in močne rose zemljo pogosto zamakajo, posebno v Bosni; strašne burje na tej strani ne poznajo, po dolinah pa je redek veter in še ta pohleven. Slednjič omenjeno gorovje, namreč bosensko, krije v sebi obilo rudninskega, kovinskega in premogovega blaga. Pri Majdanu blizu Priedora najajo še se sedaj stari rudniki, čeravno hudo zanemarjeni. Knapi so skoro le cigani. V jamo, ki jo v zemljo izgubljejo, pomečejo v žerjavico ogelja kosov jekleneca ali glinastega železnika in pridelajo tako jako čislano mehko bosensko železo. Starih na pol zasutih rudnikov je mnogo po Bosni, kder je brez dvombe zraven železa tudi obilo bakra, živega srebra, svinca in žvepla. Rujavi premog na mnogih mestih iz tal moli; ljudje ga še niti ne poznajo in ga ne rabijo tudi v krajinah ne, kder sicer za kurjatev ni preveč drv najti. Ljudje še premogovih svojih zakladov ne poznajo. Dežela šteje mnogo slatin ali rudninskih studencev, žveplovih in drugih toplic. Krepke vode še povsod pogrešajo plaužev, fužin, katerih se drugod najde, kder se voda rabi kot gonilna moč; le revni mlini škripljejo in klepetajo tu pa tam. Mlinsko kolo leži po vagi ali horizontalno, v njegove postranske lopate udarja voda, napeljana po izdolbljenem drevesnem deblu. Steze so jako slabe, večjidel le za ježo in tovarne konje. L. 1862. je turška vlada začela nekoliko bolj skrbeti za ceste, vendar so vse nepovedljivo revne in zanemarjene. Nekdaj je bila Bosna preprežena z boljšimi stezami; to nam pričajo pogosti in trdno, deloma celô krasno, pozidani mostove čez reke in potoke. Številne razvaline mogočnih gradov in velikih samostanov, potem širna pokopališča z spominki iz rezanega kamna kažejo, da je Bosna nekdanj uživala srečnejših dni. Plovne reke so razun Save in Une še: Verbas, Bosna, Drina in Naretva. Toda struge so tako zanemarjene, z hlodovjem zamašene, da se le ob močni vodi po njih brez nevarnosti voziti da. Vesnice so redke, brami razškopljene in še ti po brlogih poskriti, da jih ne ugleda kmalu potnikovo oko. Hiše so večjidel lesene, iz hrven zbite. Turška mesta so od daleč lepa videti zaradi belih hiš in visokih minaretov ali stolpov, iz katerih mohamedanski duhovni svoje vernike k molitvi z glasnim klicanjem opominjajo, vendar po ulicah je polno nesnage, blata in smradu. Cerknina kde bodi trohni in zrak kuži.

Iz do sedaj rečenega pa ni dvomiti o tem, da bi nesrečna Bosna kmalu postala lepa, bogata in blažena, ko bi prišla pod boljše vladarje, kakor so turški sultani. Ti in njihovi nedositljivi uradniki deželo pustošijo, ljudi izsesavajo, da sami sebe bogatijo in se potem kot našrete pijavice zopet vrnejo v Carigrad, da ondi kot dobroživeci zapravijo, kar so pri nesrečnih Bosnijakih nadrlji. Pod nasledki slabe turške vlade trpi vse prebivalstvo: bodi mohamedanske, pravoslavne ali katoliške vere. Največ pa trpijo kmetje pravoslavni in katoliški, ker jih zraven turških uradnikov mučijo in tlačijo še mohamedanski grajščaki ali begi. Zato pa mora res vsak človek, ki še ima kaj ljubezni do bližnjega v svojem srcu, gorko želeči, da se tem trpinom in nesrečneji deželi skoro pomaga otresti turški jarem in se poprijeti krščanske, evropske omike. Avstrija je tukaj pomagati v prvi vrsti poklicana, in če se močno ne motimo, bo to sveto nalogo kmalu završila: avstrijska vojska bo marširala v Bosno in storila konec 400letnemu mohamedanskemu zverinstvu! (Dalje prih.)

Poziv na naročevanje slavjanskega almanaha. Pričetkom 1879. leta izdadó slovanski študentje dunajskih visokih šol almanah (z a b a v n i k) beletristično-vednostnega obsega v vseh slovanskih jezikih. Zadača mu je, pospeševati literarično vzajemnost in seznanjati z jeziki, slovstvi, zgodovino in običaji posameznih slavjanskih plemen. Treba je, ako hočemo, da se nam to podvzetje posreči, da se ga udeležé Slavjani iz vseh dežel. Zato pozivamo slavjanske pisatelje, vseučilišnike in dijake srednjih šol, kakor i vse rodoljube sploh, naj nas podpirajo duševno in gmotno. Naročnina almanahu je 1 fl. 20 kr., prodajal pak se bode po 1 fl. 60 kr. Spise in naročnino naj se izvoli pošiljati pot naslovom: Gospod Todor Stefanović vitez Vilovski, Wien VII. Burggasse Nr. 24 in sicer spise najpozneje do konca novembra t. l. Za redakcijski odbor: Todor Stefanović vitez Vilovski, urednik „Srpske Zore“; Radoslav Pukl, pravoslovec; Dav. Fostnik, modroslovec.

Smešničar 27. Nekdo je modroval o noši nedanjih mestnih žensk tako: „Kako se sedaj gospe in gospodične oblačijo po mestih in trgih, to je že res smešno: na glavi je cenja umetnih rož nad klobaso naretih kit, zadi pod hrbtom sedlo, pod njim širok kravji rep, da se prah za njim kadi, vso telo pa v ozkem žaklju, da v njem nožice na visokih podpetnikih komaj storkljajo. Nekdaj so se ženske v svojih obročnih janjkah po ulici valile kakor lajte, sedaj pa veter ž njimi plahuta, kakor z strašili v kuruzišču.“

Razne stvari.

(Obravnava „Slov. Gosp.“) z Seidlom je preložena na soboto 13. julija t. l. Zagovornik „Slov. Gosp.“ je g. dr. Ipavie. Praska bo huda.

(Ženo ubil) je kamen, ki njej je na glavo priletel iz g. Šrabove hiše na velikem trgu v Ptuj.

(Petkrat okradena) zaporedom je bila neka viničarica v Berkoveh v Slekovičevi hiši; to vendar kaže, kako potrebno bi bilo, da bi se žandarji nastavili pri sv. Juriju na Šavnici!

(V Zrečah pri Konjicah) je umrl tamošnji trgovec J. Winter vsled silnega žganjepitja.

(Odgovor) vprašalcem v „Marb. Zeitung“, št. 79. Obžalujemo oboje. Kajti ne zdi se nam prav, ako se delavcem brani pogovarjati se in svoje opravičene želje gledé nove obrtniške postave javno izreči, med tem, ko isto storiti smejo trgovci, fabrikanti, notarji, advokati v svojih zbornicah. Vsak sam najbolj vé, kde ga črevelj tišči. Čitalnica pa je in bo zopet imela, kakor upamo, pravico besede in veselice napravljati. Sicer pa nas je razveselilo, da so nas 4 gospodje poprašali v imenu mnogih. Ker to nam znači, da se v Mariboru mnogi zanimajo za „Slov. Gosp.“

(Za dijaško semenišče) so darovali farmani sv. Antona v Slov. gor. 5 fl. farmani Dobernske fare 4 fl. Janez Pinter v Doberni 1 fl. č. g. Matoh župnik 10 fl. č. g. Pernausl župnik 50 fl. Gospa Mar. Pauer v Brašlovcih 4 fl. in Terezija Gorograneč 1 fl. Gosposdična Terezija Trampušova v Mariboru 40 fl. in preč. g. J. Tutek kanonik in dekan 40 fl.

(Mozirska čitalnica) obhaja slovesno svojo prvo obletnico prihodnjo nedeljo 7. julija. Načert: 1.) Pozdrav, došlih gostov, in slavnostni nagovor. 2.) „Slovan“ poje zbor. 3.) „Rožica“ poje četverospjev. 4.) „Mili kraj“ zbor. 5.) „Pod oknom“ četverospjev. 6.) „Ilirija oživljena“ zbor. 7.) „Stanak moj“ četverospjev. 8.) „V boj“ zbor. Po petji občna godba in ples. Začetek ob 8. uri zvečer.

K obilni vdeležbi vabi najvljudneje Odbor.

Loterijne številke:

V Trstu 28. juni 1878: 65, 55, 3, 85, 10.

V Lincu „ „ 67, 7, 63, 16, 6.

Prihodnje srečkanje: 13. julija 1878.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

1 Hl. = $1^{88}/_{100}$ vag. — 100 kilo = 1 cent in 78 $1/2$ funta.

Mesta	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Tursica		Proso		Ajda	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Maribor . . .	8	90	6	10	6	40	3	30	6	—	6	20	6	10
Ptuj	8	—	6	—	5	20	3	20	6	20	6	30	6	40
Ormuž	8	90	6	50	5	40	3	25	6	60	7	80	4	17
Gradec	8	54	5	97	6	34	3	40	6	—	6	30	5	58
Celovec	8	96	5	72	6	16	2	88	6	97	4	46	5	—
Ljubljana	9	10	6	1	5	20	3	25	6	20	7	3	5	98
Varaždin	7	80	6	—	4	80	3	80	6	40	8	60	7	80
Zagreb	8	90	7	—	5	20	4	—	6	40	8	60	6	70
Dunaj	10	90	7	70	6	80	6	80	8	30	—	—	—	20
Pešt	10	68	7	25	8	5	6	45	6	52	—	—	—	—

Služba organista in mežnarja

se išče. Ponudbe franco na poste restante
M. Nr. 101 Celje.

Mlad fant,

kteri je eno ali dve leti realko ali vsaj 6. razred
ljudske šole z dobrim uspehom dovršil, 14 let star,
močne zdrave narave in od dobrih staršev, se
sprejme v špecijsko štacuno

M. Berdajs-a
v Mariboru.

2-2

Priporočba.

Kupčija z suknom, vsakdanjim in modnim blagom
Jožefa Bergleza

v MARIBORU,

na glavnem trgu, na oglu stolne ulice,

priporoča slavnemu občinstvu svojo novo in
zvesto odbrano blago: Brnskega sukna, modne
robe, barvanih pa tudi črnih snovij za obleke,
potem bogato zalogo perkaljev, belega platna,
žameta, žide, širtingov, porhatov, posteljne
robe, potem robo za hlače, podšive, razno
barvane pa tudi črne, židanih robcev in mnogo
drugih v to stroko kupčijstva spadajočih reči.
Postrežba je točna, cena mogoče nizka. Zunan-
jim naročilom se hitro ustreza.

2-3

LIVARNA,
Badgasse Nr. 9
blizo sl. cerkve.

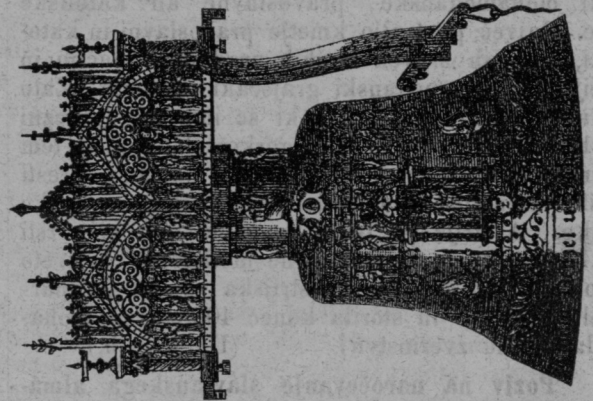

Številnih priznaji
za zlite zvonove
je privedjenih za
ogled.

zvonarna in livarna

g. Janeza Dencel-na in sinov

v MARIBORU

zliva posebno izvrstne zvonove iz najcenejše zvono-
vine v vsakej velikosti s iz nova izumljenimi pre-
gibnimi kronami (ki se naj ne jemljejo za navadne
debele, lite tečaje) na vsakojaki glas, katerega
koli kdo želi, bodi v popolnih, vbranih akordih ali
kot spolnilo že obstoječih starih zvonil z jasnim
in čistim glasom pod poroštvom; zvonove, ki se s
starim nebi vjemali, vzememo zopet nazaj. Zvonilno
spravo priskrbimo iz razne robe, kakoršno pač
kdo želi: iz kovanega, iz litega železa ali iz bese-
merskega jekla in iz hrastovega lesa in sicer po
novem načinu z blazinicami na perotih takó, da se
zelo lahko zvoni in v zvoniku nič ne trese.

➡ Ilustrirane obrazce dopošljemo, kdor jih želi, brez-
plačno po pošti! 13-14

10-12

Daniel Rakuš

trgovec z železjem

v graški ulici — v Celju — Grazergasse

Železo

priporoča

za težke vozove, kočije, za križe, igle zaponke (šliese) itd. ter zamore vsled jako
ugodnega nakupa oddajati po

➡ močno znižani ceni. ➡

Tudi ima v zalogi razno ključarsko blago za stavbe na primer: okenske in
dverinske okove, ključence itd. vsega je mnogo na izbiro in dobiti po najnižji ceni.

Bogata izbira kuhinjskega orodja in sprave.